

Bolagspolicy

OCH GEMENSAMT ÄGARDIREKTIV FÖR
KOMMUNENS HELÄGDA BOLAG

Antagen av kommunfullmäktige 2023-06-19

Dokumentinformation

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Fastställt, datum:	2023-06-19
Dokumentsansvarig:	Kommundirektör
Ansvarig för revidering:	Kommundirektör
Gäller för:	De kommunala bolagen samt kommunstyrelsen
Gäller till, datum:	Tills vidare

Innehållsförteckning

Dokumentinformation.....	2
1. Bakgrund och omfattning	5
2. Syfte	5
3. Rollfördelning hos kommunen.....	6
3.1 Kommunfullmäktige	6
3.1.1 Kommunfullmäktiges ställningstagande.....	6
3.1.2. Kommunfullmäktiges godkännande	7
3.2 Kommunstyrelsen.....	7
3.2.1 Kommunstyrelsens uppgifter.....	7
3.3 Lidköping Stadshus AB	8
4. Formella styrdokument.....	8
4.1 Bolagsordning	8
4.2 Det specifika ägardirektivet.....	9
4.2.1 Bolagens ekonomiska mål	9
4.3 Det gemensamma ägardirektivet	9
4.4. Övriga styrdokument	9
4.5 Allmänna handlingar.....	9
4.6 Arkivreglemente	10
5. Bolagsstämma	10
6. Bolagsstyrelsen.....	10
6.1 Styrelsens uppdrag	10
6.2 Tillsättande av styrelsen	12
6.3 Styrelsens ledamöter.....	12
6.3.1 Arbetstagarrepresentanter	12
6.3.2 Ersättare.....	13
6.4 Styrelsens ordförande	13
6.5 Styrelsens arbetsformer	13
6.6 Verksamhetsrapportering, finansiell rapportering och internkontroll	14
6.6.1 Bolagsstyrningsrapport	15
7. Verkställande direktör	15
7.1 Tillsättande av verkställande direktör.....	16
8. Revisorer och lekmannarevisorer.....	16
8.1 Revisorer	16
8.2 Lekmannarevisorer.....	17
8.3 Styrelsens relation till revisorerna och lekmannarevisorer.....	17

9. Tvister 17

1. Bakgrund och omfattning

Kommunallagen ställer krav på kommunalt inflytande och kontroll över all kommunal verksamhet, även den som ägs och bedrivs i bolagsform. De av kommunen direkt och indirekt ägda bolagen representerar stora tillgångar som kommunfullmäktige har ett politiskt och ekonomiskt ansvar för, vilket fordrar en löpande uppsikt över bolagens utveckling, resultat och ställning. Det är viktigt att skapa likartade och goda förutsättningar för de verksamheter som Lidköpings kommun äger och förvaltar, oavsett om de bedrivs i bolags- eller förvaltningsform. Därför bör en klar och tydlig bild kommuniceras om syftet med ägarskapet samt vilken utveckling som är önskvärd i bolagen. Genom att använda och utveckla de formella styrinstrumenten, såsom bolagspolicy och ägardirektiv, kan grunden läggas för en kultur som gör det möjligt att styra och följa upp att verksamheten i bolagen utvecklas i önskad riktning.

Ur demokratisynpunkt är det viktigt att såväl ägaren som allmänheten kan få information om hur den kommunala bolagsverksamheten bedrivs. Medborgarna ska känna förtroende för att styrningen av kommunens bolag sker ändamålsenligt och effektivt. Sådan styrning förutsätter en aktiv och innehållsrik kommunikation mellan ägaren och bolagen.

Denna bolagspolicy utfärdas som ett gemensamt ägardirektiv för kommunens direkta och indirekta helägda bolag. För dessa bolag blir policyn bindande. För delägda bolag som kommunen äger tillsammans med andra kommuner eller privata aktörer utgör denna policy en inriktning för hur kommunen ska agera i sitt ägarskap gentemot de bolagen.

Lidköpings kommun och de helägda kommunala bolagen utgör tillsammans en kommunkoncern med Lidköping Stadshus AB som koncernmoderbolag. Dotterbolagen underordnas moderbolaget Lidköping Stadshus AB.

2. Syfte

Denna bolagspolicy ska tillsammans med övriga styrdokument tillse att bolagen agerar på det sätt som ägaren önskar. Styrdokumentet ska vara ett verktyg för kommunens styrning av bolagen och ett sätt att stimulera till kommunikation mellan ägaren och bolagens ledningar. Policyns syfte är att förtydliga det gemensamma regelverket för att utveckla kommunens verksamhet samt att tydliggöra rollfördelningen mellan kommunen och bolagsstämman, styrelsen, ledningen, revisorerna samt lekmannarevisorerna i respektive bolag. Syftet är även att utveckla gemensamma förhållningssätt i bolagen och kommunen.

3. Rollfördelning hos kommunen

3.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och ska ha ett helhetsperspektiv på den totala kommunala organisationen. Bolagen utgör ett instrument för kommunen att använda för att tillgodose behov och skapa nytta för kommunmedlemmarna. Ägarstyrningen över bolagen utgår därför alltid från kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige som ägare utövar formellt sin roll gentemot bolagen bland annat genom att:

- Fastställa det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet.
- Fastställa bolagsordningar.
- Formulera ägardirektiv som klargör ägarens mål och inriktning för verksamheten.
- Utse styrelser.
- Utse lekmannarevisorer.
- Lämna instruktioner till kommunens ombud vid bolagsstämmor i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- Ta ställning i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan beslut fattas i bolaget.
- Ledamöter i fullmäktige kan ställa interpellation eller fråga till ordförande i kommunalt bolag.

Eftersom all ägarstyrning utgår från kommunfullmäktige har direktiv utfärdade av fullmäktige alltid företräde framför direktiv utfärdade av annan. Av detta följer att fullmäktige också kan ändra sådana senare direktiv. Samtliga ägardirektiv ska fastställas på bolagsstämman för att vara bindande för bolagsstyrelsen.

Fullmäktige ska hållas väl informerade om bolagens förhållanden och utveckling. Det ankommer på kommunstyrelsen att, vid de tidpunkter och i de avseenden som fullmäktige bestämmer, svara för sådan information. Bolagens styrelser ska också på begäran lämna fullmäktige information.

3.1.1 Kommunfullmäktiges ställningstagande

Kommunallagen ställer krav på att fullmäktige ska få ta ställning innan bolaget fattar sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Hit hör bland annat:

- Större strategiska investeringar.
- Åtgärder som innebär ny inriktning eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde för bolaget.
- Större förvärv eller försäljning av fastigheter, om inte annat föreskrivs i bolagsordning eller bolagets specifika ägardirektiv.

Uppstår tveksamhet huruvida fullmäktiges ställningstagande krävs ska bolaget samråda med Lidköping Stadshus AB.

3.1.2. Kommunfullmäktiges godkännande

Bolagen ska inhämta kommunfullmäktiges godkännande innan någon av följande åtgärder beslutas:

- Ändring av bolagsordningen
- Ändring av aktiekapitalet
- Bildande eller förvärv av dotterbolag (minst 50 % av aktierna) samt försäljning eller avveckling av dotterbolag, om inte annat föreskrivs i bolagsordning eller bolagets specifika ägardirektiv.
- Förvärv av aktier eller andelar i annat företag, om fullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheterna i övrigt och annat inte föreskrivs i bolagsordning eller bolagets specifika ägardirektiv.
- Överlåtelse av aktier eller andelar till betydande värde i annat företag
- Deltagande i emission, lämnande av ägartillskott eller nedskrivning av aktiekapitalet - allt till betydande värde - i företag som inte är helägt dotterbolag
- Fusion av bolag
- Bildande av stiftelse

3.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för kommunkoncernens utveckling och ekonomiska ställning.

3.2.1 Kommunstyrelsens uppgifter

Kommunstyrelsens uppgifter är att:

- Ha uppsikt över kommunens bolag
- Utfärda direktiv till de helägda bolagen inom de områden som ryms inom delegationen från fullmäktige
- Lämna instruktioner till koncernmoderbolagets ombud vid bolagsstämma i frågor som inte är av principiell karaktär eller annars av större vikt.

Till stöd för kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska bolagen lämna årliga bolagsstyrningsrapporter avseende sina verksamheter.

Kommunstyrelsen har att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Kommunstyrelsen har rätt att utan hinder av sekretess ta del av bolagens handlingar och räkenskaper i den utsträckning det behövs för att kommunstyrelsen ska kunna utöva sin uppsiktsplikt över bolagen samt uppfylla sina skyldigheter enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Kommunstyrelsen har även i övrigt rätt att - med iakttagande av gällande regler om offentlighet och sekretess - inspektera bolagen och deras verksamheter.

3.3 Lidköping Stadshus AB

Lidköping Stadshus AB utövar på uppdrag av kommunfullmäktige den operativa ägarrollen för de kommunala bolagen som ägs direkt eller indirekt av Lidköping Stadshus AB. Uppdraget anges i bolagsordning och preciseras i årliga budgetdirektiv. Avsikten är att Lidköping Stadshus AB ska äga och förvalta samtliga aktier i de helägda kommunala bolagen.

Lidköping Stadshus AB ska svara för ekonomisk uppföljning av de bolag i vilka Lidköping Stadshus AB äger aktier och lämna löpande information till kommunstyrelsen om bolagens ekonomi och verksamhet.

Lidköping Stadshus AB har inte någon formell delegation av beslutsrätt från fullmäktige i bolagsfrågor.

4. Formella styrdokument

Bolagen ska bedriva sina verksamheter i enlighet med tillämpliga tvingande lagar och med iakttagande av nedan angivna styrdokument. Dessa utgörs av bolagsordning, specifikt ägardirektiv och detta gemensamma ägardirektiv samt övriga tillämpliga styrdokument.

Styrdokumentet fastställs av kommunfullmäktige och måste därutöver fastställas även av respektive bolagsstämman för att vara aktiebolagsrättsligt bindande för bolaget.

4.1 Bolagsordning

Bolagsordningen lägger grunden för bolagets existens. Vad bolagsordningen ska innehålla är reglerat i aktiebolagslagen och kommunallagen och innefattar bland annat vad bolaget ska ägna sig åt (det vill säga föremålet för bolagets verksamhet), det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ramen för verksamheten, samt ett antal grundläggande regler för aktiekapital, styrelsesammansättning, räkenskapsår och vilka ärenden som ska förekomma på ordinarie årsstämma.

Bolagsordningen ska tillsammans med det specifika ägardirektivet för respektive bolag ge underlag för att bolagets verksamhet ska ha en affärsmässig inriktning inom ramen för tillämpliga kommunalrättsliga principer.

Bolagsordningen ska inte belastas med annat än bestämmelser av konstitutionell natur och bestående karaktär.

4.2 Det specifika ägardirektivet

De specifika ägardirektiven, som är individuella, anger riktning, ramar och mål för bolagen med utgångspunkt från det kommunala ändamålet. I dessa tydliggör ägaren bolagsordningens beskrivning av föremålet för bolagets verksamhet och utvecklar hur ändamålet med verksamheten ska uppnås. Det specifika ägardirektivet ska även ange ägarens mål med bolagets verksamhet, såväl verksamhets-, som ekonomiska mål. Syftet med ägardirektiven är att ge övergripande strategiska riktlinjer till bolagets ledning. Ägardirektiven är strukturerade på likartat sätt för samtliga bolag.

Kommunstyrelsen ansvarar för att direktiv och bolagspolicy är aktuella.

4.2.1 Bolagens ekonomiska mål

Samtliga bolag ska bedriva sin verksamhet på affärsmässiga grunder inom ramen för målet om långsiktig samhällsnytta. Bolagen ska eftersträva ett ekonomiskt resultat som ger utrymme både för en årlig avkastning till ägaren på bolagets kapital samt för en långsiktig konsolidering av bolaget.

Avkastningskrav, utdelningskrav, soliditetskrav och andra ekonomiska krav fastställs för varje bolag i de specifika ägardirektiven.

4.3 Det gemensamma ägardirektivet

För samtliga kommunens helägda bolag gäller denna bolagspolicy som ett gemensamt ägardirektiv, som innehåller gemensamma regler och principer för styrningen av bolagen.

4.4. Övriga styrdokument

Där det är tillämpligt ska bolagen i övrigt medverka till uppfyllandet av kommunens beslutade övergripande mål och vision. Bolagen ska följa övriga av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutade styrdokument där det är tillämpligt, under förutsättning att dessa inte strider mot bolagsordningen, tvingande lag eller annan författning.

Bolaget påminns om att det omfattas av reglerna om allmänna handlingars offentlighet enligt tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen, och ska tillämpa dessa regler på samma sätt som kommunen.

4.5 Allmänna handlingar

Frågan om utlämnande av handling avgörs av verkställande direktören eller efter dennes bestämmande. Vägran att utlämna handling ska på sökandens begäran prövas av bolagsstyrelsen.

Bolaget ska tillämpa den för Lidköpings kommun vid var tid gällande taxan för utlämnande av allmänna handlingar.

4.6 Arkivreglemente

Lidköpings kommuns arkivreglemente ska tillämpas av bolagen.

Arkivmyndighet är kommunstyrelsen i Lidköpings kommun.

5. Bolagsstämma

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ. Det är här ägaren utövar sitt i aktiebolagslagen lagstadgade inflytande. Stämman är även ett forum för bolagets ägare att utöva formell ägarstyrning.

Bolaget ansvarar för att utfärda kallelse till bolagsstämman på sätt som framgår i bolagsordningen. Bolaget ska sträva efter att bolagets ägare och andra som har rätt att närvara vid stämman genom kallelsen får relevant, tydlig och begriplig information om de ärenden som ska behandlas.

Bolagets ägare representeras på bolagsstämman av ett ombud som röstar för ägarens aktier.

Bolagets ägare ska utfärda ombudsinstruktion. Instruktionen ska omfatta hur ombudet ska rösta i de ärenden som förekommer på stämman. Om instruktionen omfattar hur ombudet ska rösta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars större vikt ska instruktionen utfärdas av kommunfullmäktige, lämpligen i samband med fullmäktiges behandling av årsredovisningen. Kommunstyrelsen kan utfärda instruktion i ärenden som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Protokollet från stämman ska tillställas kommunen, styrelseledamöter, revisorer och lekmannarevisorer. Protokoll från senaste ordinarie årsstämma och eventuella därefter hållna extra stämmor ska finnas publicerade på bolagets, alternativt kommunens, hemsida.

Bolagsstämma kan genomföras genom fysisk närvaro av ägarens ombud eller per capsulam, så kallad ”pappersstämma”. Även i sistnämnt fall ska protokoll från stämman upprättas och distribueras enligt ovan.

6. Bolagsstyrelsen

Bolagets styrelse ansvarar enligt aktiebolagslagen för organisationen och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

6.1 Styrelsens uppdrag

Till skillnad från det kommunala förtroendeuppdraget, som bygger på samhällsplikt, är ledamotskapet i en bolagsstyrelse ett sysslomannauppdrag i vilket ledamoten civilrättsligt åtar sig att fullgöra ett förvaltningsuppdrag. Styrelseledamoten förbinder sig således att verka för bolagets bästa i enlighet med

vad som kommit till uttryck i bolagsordning och ägardirektiv. Utrymme för politisk aktivitet i strid mot vad fullmäktige avsett beträffande bolagets verksamhet finns därför inte.

Styrelsens huvudsakliga uppgifter är att fastställa strategin för bolagets verksamhet, säkerställa att bolaget har en effektiv ledning, följa upp och kontrollera verkställande direktörens förvaltning, se till att kommunfullmäktige får ta ställning innan beslut fattas i bolaget i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars större vikt samt se till att bolagets ägare informeras om bolagets utveckling och ekonomiska situation. Styrelsen ska se till att det finns tillfredställande kontroll av att bolaget följer de regler som gäller för bolagets verksamhet.

Mer konkret innebär detta att styrelsen ska:

- Fortlöpande följa upp och utvärdera bolagets verksamhet mot kommunens ändamål med verksamheten och de mål och riktlinjer som fastställts, samt se till att bolaget har en adekvat strategi för att uppnå dessa mål. Vid behov ska styrelsen inom ramen för ägarens riktlinjer utvärdera och revidera bolagets strategier och mål.
- Se till att kontrollen över bolagets ekonomiska situation är tillfredställande, att bolagets riskexponering är väl avvägd, att redovisningen och finansförvaltning håller hög kvalitet och kontrolleras på ett betryggande sätt samt att bolaget har god intern kontroll.
- Se till att erforderliga riktlinjer fastställs för bolagets uppträdande i etiskt hänseende gentemot anställda, kunder, leverantörer och det omgivande samhället i övrigt.
- Se till att underställa kommunfullmäktige de frågor som bolagsordningen, denna bolagspolicy, eller bolagets specifika ägardirektiv är föremål för fullmäktiges godkännande respektive ställningstagande.
- Diskutera hur uttalanden till allmänhet och massmedia ska göras i bolagets namn.
- Besluta om firmateckning.
- Tillsätta och avsätta VD.
- Utfärda instruktion för VD:s arbete.
- Besluta om arbetsordning för styrelsens arbete.
- Kontinuerligt göra omvärlds- och riskanalys och se till att bolagets riskexponering är väl avvägd. Styrelsen ska för ändamålet årligen upprätta en plan för internkontrollen.
- Till kommunstyrelsen lämna bolagsstyrningsrapport enligt av kommunstyrelsen fastställd tidplan och mall.
- Årligen utvärdera sitt eget arbete. Utvärderingen ska minst omfatta om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter, om dess arbetsformer fungerar och om den är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning. Om styrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska styrelsen åtgärda bristerna eller anmäla dem till bolagets ägare.

- Följa upp och kontrollera verkställande direktörens förvaltning samt årligen utvärdera dennes insatser.

6.2 Tillsättande av styrelsen

Styrelseledamöter och suppleanter väljs av kommunfullmäktige för tiden från den första ordinarie bolagsstämma som hålls efter att val till kommunfullmäktige har förrättats intill slutet av motsvarande bolagsstämma fyra år senare. Valet av styrelse ska anmälas på bolagsstämman.

Styrelsen ska ha en, med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt, ändamålsenlig sammansättning präglad av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund i övrigt. En jämn könsfördelning i styrelsen ska eftersträvas.

6.3 Styrelsens ledamöter

En styrelseledamot är som nämnts syssloman i förhållande till bolaget, Det innebär att ledamoten är skyldig att ägna uppdraget den tid och omsorg som krävs för att på bästa sätt tillvarata bolagets intressen. En styrelseledamot ska alltså verka för att kommunens ändamål med verksamheten, så som det kommer till uttryck i bolagsordningen och ägardirektiv, förverkligas.

En styrelseledamot ska ha den kunskap om bolagets verksamhet, marknad och omvärldsförutsättningar i övrigt som krävs för att tillsammans med övriga styrelseledamöter kunna göra, i förhållande till företagsledningen, självständiga bedömningar av bolagets angelägenheter och konstruktivt bidra till att fullgöra styrelsens uppgifter.

Ny styrelseledamot ska genomgå en introduktionsutbildning om styrelsearbete, om bolaget, dess verksamhet, organisation, marknad m.m. samt den utbildning i övrigt som styrelseordföranden och ledamoten gemensamt finner lämplig för att ledamoten ska kunna fullgöra sitt uppdrag.

Vid tillsättande av styrelse ska kommunen inom det intervall som bolagsordningen anger välja så många styrelseledamöter och suppleanter som bedöms lämpligt utifrån storleken på bolagets verksamhet. Bolag med liten verksamhet ska ha det lägre antal ledamöter och suppleanter som anges i bolagsordningen.

Arvodesnivåer för styrelsens ledamöter, ordförande och vice ordförande anges i kommunens arvodesreglemente och ska efterföljas av styrelsen.

6.3.1 Arbetstagarrepresentanter

Arbetstagarna i ett aktiebolag med minst 25 anställda har rätt att utse styrelseledamöter och suppleanter i bolagets styrelse enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda. Enligt gällande praxis har dessa representanter ingen beslutanderätt men väl närvaro- och yttranderätt på styrelsesammanträdena. Berörda bolag ska därför avtala med arbetstagarorganisationerna om att dessa får utse representanter som har rätt att

delta och yttra sig på styrelsesammanträdena men som inte har rösträtt. Sådant avtal ska även innehålla bestämmelse om att arbetstagarrepresentanterna ska iaktta samma sekretess som gäller för styrelsen.

6.3.2 Ersättare

Suppleanterna inträder enligt av fullmäktige fastställd inkallelseordning.

Suppleant ska kallas till styrelsens sammanträden. Icke tjänstgörande suppleant har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.

Suppleant som ej tjänstgör ska åläggas att iaktta samma tystnads- och lojalitetsplikt som ledamot.

6.4 Styrelsens ordförande

Styrelsens ordförande ska se till att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina åligganden. Ordföranden ska särskilt:

- Organisera och leda styrelsens arbete
- Uppmuntra en öppen och konstruktiv diskussion i vilken samtliga ledamöter deltar och skapar bästa möjliga förutsättningar för styrelsens arbete.
- Se till att styrelsens fortlöpande uppdaterar och fördjupar sina kunskaper om bolaget och dess verksamhet samt i övrigt får den utbildning som krävs för att styrelsearbetet ska kunna bedrivas effektivt.
- Upprätthålla kontakt och dialog med bolagets ägare i syfte att styrelsen ska känna till ägarnas synpunkter i fråga om bolagets övergripande mål och strategi och andra viktigare frågor.
- Ha fortlöpande kontakt med och fungera som diskussionspartner och stöd för bolagets VD samt se till att styrelsen utvärderar VD:s arbete.
- Se till att styrelsen får tillfredställande information och beslutsunderlag,
- Kontrollera att styrelsens beslut verkställs.
- Se till att styrelsen årligen utvärderar sitt arbete.

6.5 Styrelsens arbetsformer

Styrelsen är ett kollegialt organ där alla ledamöter ska beredas möjlighet att delta i arbetet. Styrelsen får enligt lag inte besluta i ett ärende om inte, såvitt möjligt, samtliga styrelseledamöter har fått ett tillfredställande underlag för att avgöra ärendet och tid att sätta sig in i underlaget.

Styrelsen ska besluta om arbetsordning och instruktion för VD. När ny styrelse tillsätts ska styrelsen göra en noggrann prövning av deras relevans och aktualitet. Förnyad prövning ska göras varje år, även om ny styrelse inte tillsatts under året. Instruktionerna ska vara anpassade till bolagets förhållanden och vara så tydliga, utförliga och konkreta att de kan fungera som styrdokument för styrelsens arbete.

Styrelsen ska sammanträda i den omfattning som krävs för att hinna behandla de frågor som ankommer på dem. Styrelsens arbete måste vara organiserat så att

styrelsen kan ägna tillräcklig tid åt alla viktiga frågor. Den löpande rapporteringen bör vara strukturerad så att uppföljnings- och kontrollfrågorna inte tar större del av styrelsens tid i anspråk än att särskilt de strategiska frågorna kan ägnas den uppmärksamhet de kräver.

Styrelsens ordförande ska efter samråd med VD fastställa förslag till dagordning för styrelsens sammanträden och se till att dessa är väl förberedda och genomförs effektivt. De beslutsärenden som ska behandlas på styrelsens sammanträden ska anges tydligt i dagordningen för sammanträdet. Beslutsunderlag och förslag till beslut i ett ärende ska ge en saklig, utförlig och relevant belysning av det ärende beslutet gäller. Skriftligt material inför styrelsesammanträde bör normalt tillställas ledamöterna senast en vecka före sammanträdet.

Varje styrelseledamot ska sätta sig in i de ärenden styrelsen har att behandla och föra fram de uppfattningar och göra de ställningstaganden dessa föranleder. Styrelseledamot ska begära den kompletterande information som ledamoten anser nödvändig för att styrelsen ska kunna fatta väl underbyggda beslut. Styrelsens protokoll ska tydligt återge vilka ärenden som behandlats, vilket underlag som funnits för respektive ärende samt innebörden av de beslut som fattats. Av protokollet ska framgå såväl närvarande som frånvarande ledamöter och suppleanter. Ett färdigt protokoll ska sändas till eller hållas tillgängligt för styrelsens ledamöter senast två veckor efter sammanträdet.

6.6 Verksamhetsrapportering, finansiell rapportering och internkontroll

Styrelsen ansvarar för såväl årlig som löpande verksamhetsrapportering till bolagets ägare. I det specifika ägardirektivet framgår hur rapporteringen ska ske. Den årliga verksamhetsrapporteringen ska innehålla en redovisning av hur väl bolaget uppfyllt ägarens ändamål med verksamheten.

Styrelsen ansvarar för att bolagets finansiella rapportering sker i överensstämmelse med god redovisningssed. Av den finansiella rapporteringen ska framgå på vilket regelverk den grundas.

Styrelsen ska se till att bolaget har god intern kontroll och fortlöpande hålla sig informerad om och utvärdera hur bolagets system för intern kontroll fungerar. Styrelsen ska inför varje år upprätta en plan för internkontrollen i bolaget. Styrelsen ska dokumentera på vilket sätt den säkerställer:

- ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredställande verksamhet i bolaget,
- kvaliteten i rapportering om verksamhet och ekonomi och intern kontroll, samt
- bedömning och uppföljning av bolagets risker.

Koncernbolagen ska årligen fastställa en verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren och en budget för nästkommande räkenskapsår. Fastställd verksamhetsplan och budget ska tillställas koncernmoderbolaget senast den 1 december.

6.6.1 Bolagsstyrningsrapport

De kommunägda bolagen ska i en särskild bolagsstyrningsrapport till kommunstyrelsen redogöra för bland annat följande information:

- Om och hur utvärdering av styrelsen och verkställande direktören genomförts.
- Om styrelseledamöterna eller verkställande direktören har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.
- Hur styrelsearbetet bedrivits, inkluderande eventuell arbetsfördelning, antal sammanträden, genomsnittlig närvaro samt vem som varit sekreterare vid styrelsens sammanträden.
- Hur den interna kontrollen, både vad gäller uppfyllande av bolagets syfte, av ägaren beslutade verksamhetsmål och finansiell rapportering, är organiserad och hur väl den fungerat under senaste räkenskapsåret.
- Hur bolagets risker bedömts och följts upp.
- Hur bolaget kommunicerar med revisorerna och lekmannarevisorerna.
- Vilka ärenden som bolaget överlämnat till kommunen för att bereda kommunfullmäktige tillfälle att ta ställning.
- Om och hur verksamheten varit förenlig med bolagsordningens beskrivning av föremålet för bolagets verksamhet och det specifika ägardirektivets beskrivning av inriktningen på bolagets verksamhet.
- Om och hur verksamheten varit förenlig med ändamålet med bolagets verksamhet som det anges i bolagsordningen och det specifika ägardirektivet.
- Efterlevnaden av tillämpliga kommunala befogenheter.
- Rapporten ska vara så utformad att den kan läggas till grund för lekmannarevisorns granskning liksom för kommunstyrelsens uppsikt.

Kommunstyrelsen fastställer tidplan och mall för upprättande av denna rapport, som ska utgöra underlag för kommunstyrelsens årliga prövning av om den verksamhet som bolagen bedrivit under föregående kalenderår har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna och varit förenlig med det av kommunfullmäktige fastställda ändamålet med bolagets verksamhet.

7. Verkställande direktör

Verkställande direktören är syssloman i förhållande till bolaget. Det innebär att verkställande direktören är skyldig att ägna uppdraget den tid och omsorg som krävs för att på bästa sätt tillvarata bolagets intressen. Verkställande direktören ska verka för att kommunens ändamål med verksamheten, så som det kommer till uttryck i bolagsordningen, ägardirektiv och styrelsebeslut, förverkligas.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar samt se till att bolagets bokföring och medelförvaltning sker på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ansvarar för att förse

styrelsen med den information om bolaget och dess verksamhet samt det underlag i övrigt som styrelsen behöver för sitt arbete. Materialet ska vara så sakligt, utförligt och relevant som krävs för att styrelsen ska kunna fatta väl underbyggda beslut. Verkställande direktören ska också se till att styrelsen hålls väl informerade om utvecklingen av bolagets verksamhet mellan styrelsens sammanträden.

Verkställande direktör ska arbeta enligt den instruktion som styrelsen fastställer. Av instruktionen ska VD:s beslutsbefogenheter framgå.

7.1 Tillsättande av verkställande direktör

Bolagets styrelse tillsätter och entledigar verkställande direktör efter samråd med kommundirektör och kommunens HR-chef.

Alla frågor som rör verkställande direktörens anställningsförhållanden beslutas av styrelsen efter samråd med kommunens HR-chef. Innan nya avtal eller beslut om större förändring av gällande avtal fattas ska samråd ske med kommunens HR-chef.

Verkställande direktörens rätt att ha bisysslor ska regleras i anställningsavtal.

Styrelsen ska sträva efter att ersättningen till verkställande direktör ska hållas på en marknadsmässig nivå. Ersättningen, inklusive eventuella förmåner, får dock inte överstiga kommundirektörens lönenivå. Styrelsen ska överlag vara restriktiv vid tillämpningen av förmåner som går utöver de som tillämpas av kommunen.

Uppsägningsvillkor där bestämmelser om uppsägningstid och avgångsvederlag kombineras (så kallade fallskärmsklausuler) ska användas med stor försiktighet och bör kombineras med bestämmelser om rätt att påfordra arbetsplikt samt reducering av månadslön/avgångsvederlag om VD erhåller ny anställning under uppsägningstiden.

8. Revisorer och lekmannarevisorer

8.1 Revisorer

Bolagets revisorer utses av bolagsstämman. Det kan vara yrkesrevisor eller ett revisionsbolag. Bolagets revisor ska i den utsträckning som följer av god revisionsordning granska räkenskaperna och styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. För att åstadkomma samordning inom kommunkoncernen har kommunrevisionen i uppdrag att upphandla revisor/revisionsbolag även för de kommunala bolagen. Bolagsstämman får ge revisorn ett utökat granskningsuppdrag i den mån det inte strider mot lag, bolagsordningen eller god revisionsordning inklusive god revisionsordning.

8.2 Lekmannarevisorer

För samma tid som för styrelsen ska kommunfullmäktige utse lekmannarevisorer för de bolag där kommunen direkt eller indirekt äger alla aktier. Valet ska anmälas på bolagsstämman.

Bolagets lekmannarevisorer ska i den utsträckning som följer av god sed för lekmannarevisorer granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Lekmannarevisorerna ska också årligen i sin granskningsrapport särskilt yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och det specifika ägardirektivet, liksom de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten. Lekmannarevisorerna ska snarast uppmärksamma kommunstyrelsen på om bolaget brister i dessa avseenden.

Bolagsstämman får ge lekmannarevisorn ett utökat granskningsuppdrag i den mån det inte strider mot lag, bolagsordningen eller god sed för lekmannarevisorer inklusive god sed för hur allmän granskning ska genomföras.

8.3 Styrelsens relation till revisorerna och lekmannarevisorererna

Styrelsen ska se till att ändamålsenliga relationer med bolagets revisorer och lekmannarevisorer upprätthålls. Styrelsen ska överväga att en gång varje år sammanträffa med revisorerna utan närvaro av någon från företagsledningen.

9. Tvister

Vid interna avtal mellan bolagen eller mellan bolagen och kommunen får inte skiljedoms klausuler användas. Parterna ska istället i avtalen komma överens om att en eventuell framtida tvist ska hänskjutas till kommunstyrelsen för särskilt förlikningsförfarande.

Vid tvister mellan förvaltning och kommunalt bolag eller mellan de kommunala bolagen inbördes ska parterna genom förhandlingar söka en överenskommelse. Om samförstånd inte uppnås ska parterna utan onödigt dröjsmål hänskjuta frågan till kommunstyrelsen för särskilt förlikningsförfarande.

Denna bestämmelse omfattar inte tvister mellan bolagen och kommunen som rör kommunal myndighetsutövning gentemot aktuellt bolag.